

Bryssel den 8 mars 2021
(OR. en)

6795/21

JAI 233
FREMP 38

LÄGESRAPPORT

från:	Rådets generalsekretariat
till:	Delegationerna
Ärende:	Rådets slutsatser om att stärka tillämpningen av stadgan om de grundläggande rättigheterna i Europeiska unionen

För delegationerna bifogas rådets slutsatser om att stärka tillämpningen av stadgan om de grundläggande rättigheterna i Europeiska unionen, som godkändes genom skriftligt förfarande den 5 mars 2021¹.

¹ CM 2064/21

RÅDETS SLUTSATSER om att stärka tillämpningen av stadgan om de grundläggande rättigheterna i Europeiska unionen

Ingress

Europeiska unionens råd,

som erinrar om artikel 2 i fördraget om Europeiska unionen i vilken det fastslås att unionen ska bygga på värdena respekt för människans värdighet, frihet, demokrati, jämlikhet, rättsstaten och respekt för de mänskliga rättigheterna, inklusive rättigheter för personer som tillhör minoriteter,

som betonar att Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna (*stadgan*), som högtidligen tillkännagavs den 7 december 2000, utgör en milstolpe för europeisk integration och är en symbol för vår gemensamma europeiska identitet,

som framhåller att unionens alla institutioner, organ och byråer, med beaktande av subsidiaritetsprincipen, samt medlemsstaterna, genom stadgans rättsligt bindande karaktär åläggs att, vid tillämpning av unionsrätten, respektera rättigheterna, iaktta principerna och främja tillämpningen av dem i enlighet med sina respektive befogenheter och under iakttagande av gränserna för unionens befogenheter enligt fördragen, i enlighet med artikel 51.1 i stadgan,

som noterar att stadgan är ett av de allra mest moderna och heltäckande rättsligt bindande instrumenten för de grundläggande rättigheterna och en integrerad del av unionens skyddssystem med flera nivåer för de grundläggande rättigheterna,

som erinrar om att unionens anslutning till den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna (*Europakonventionen*) kommer att komplettera den befintliga strukturen för skydd av de grundläggande rättigheterna i unionen och bidra till större enhetlighet i skyddet för de grundläggande rättigheterna i Europa, och **som välkomnar** att unionen och Europarådet nyligen har återupptagit förhandlingarna om att uppnå detta mål,

som betonar att skyddet för de grundläggande rättigheterna och unionens värden inte kan tas för givet; detta är en fortlöpande strävan och ett delat ansvar som kräver en kollektiv ansträngning från alla berörda aktörer – unionens institutioner, organ och byråer, nationella, regionala och lokala myndigheter, inbegripet brottsbekämpande myndigheter, lagstiftare, domare och åklagare, liksom andra rättstillämpare, universitet och andra utbildningsinstitutioner för rättstillämpare, nationella människorättsinstitutioner, likabehandlingsorgan och organisationer i det civila samhället,

som understryker att de grundläggande rättigheterna endast kan säkerställas i ett demokratiskt samhälle som grundas på rättsstatsprincipen, där domstolsväsendets oberoende är en av de väsentliga byggstenarna,

som är mycket oroat över de exceptionella utmaningarna i samband med covid-19-pandemin och dess allvarliga inverkan på utövandet av de grundläggande rättigheterna och friheterna på områden som hälso- och sjukvård, långtidsvård, utbildning, arbete, bostäder, tillgång till livsmedel, kultur, tillgång till rättslig prövning, tillgång till stödtjänster, rörelsefrihet, mötesfrihet, informationsfrihet samt religions- och trosfrihet,

som är bekymrat över hur pandemin på ett oproportionerligt sätt påverkar utsatta personer och över dess möjliga långvariga effekter samt andra oförutsebara konsekvenser för människans värdighet, jämlikhet och basala grundläggande rättigheter,

som är medvetet om de utmaningar kring skyddet av de grundläggande rättigheterna, demokratin och rättsstatsprincipen som framkommit under senare år i unionen och dess medlemsstater, till exempel de med anknytning till mottagandet och integrationen av asylsökande och migranter, den digitala omställningen och den ökade användningen och det möjliga missbruket av artificiell intelligens², den ökande mängden desinformation och hatpropaganda, både online och offline, skyddet av personuppgifter och integritet, det krympande utrymmet för civilsamhället, det yttre hotet mot integriteten för val och den demokratiska processen, klimatförändringarna och det gränsöverskridande skyddet av utsatta vuxna,

som noterar med oro att allvarliga problem och hinder för att alla fullt ut ska kunna åtnjuta de grundläggande rättigheterna kvarstår, som fattigdom, hemlöshet och otrygghet, alla former av diskriminering, klyftan mellan könen, våld i hemmet och våld mot kvinnor, barn, hbtqi-personer, personer som tillhör minoriteter, äldre personer och personer med funktionsnedsättning samt människohandel,

² Se ordförandeskapets slutsatser om stadgan om de grundläggande rättigheterna i fråga om artificiell intelligens och digitalisering (dok. 11481/20 av den 21 oktober 2020).

som lovordar de fortlöpande förbättringarna av skyddet för de grundläggande rättigheterna i Europeiska unionen, framför allt genom lagstiftning som syftar till att stärka skyddet och främjandet av specifika rättigheter, strategier och handlingsplaner som är utformade för att stärka skyddet för de grundläggande rättigheterna samt rättspraxis från Europeiska unionens domstol,

som med uppskattning noterar det betydelsefulla arbete som kommissionen genomfört inom ramen för sitt meddelande *Strategi för Europeiska unionens konkreta tillämpning av stadgan om de grundläggande rättigheterna*³,

som välkomnar rådets årliga slutsatser och kommissionens årsrapporter om tillämpningen av stadgan, liksom årsrapporterna om grundläggande rättigheter från Europeiska unionens byrå för grundläggande rättigheter (FRA),

som erkänner att ytterligare ansträngningar krävs för att säkerställa att stadgan utnyttjas fullt ut, för att göra den verkligt effektiv i människors liv och därmed främja en stark kultur för de grundläggande rättigheterna i unionen⁴,

som erinrar om rådets slutsatser om Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna efter tio år: lägesrapport och det framtida arbetet (*2019 års rådsslutsatser*)⁵,

förnyar sitt åtagande om att göra stadgan till en realitet för alla och **antar** följande slutsatser:

1. Rådet **välkomnar** meddelandet *Strategi för att stärka tillämpningen av stadgan om de grundläggande rättigheterna i EU*⁶ (*strategin för stadgan*) och dess ökade fokus på medlemsstaternas ansvar.
2. Rådet **framhåller** synergier och komplementariteten för strategin för stadgan med annan politik och andra instrument vilka syftar till att främja och skydda de grundläggande värden som unionen vilar på, såsom den årliga cykeln för rättsstatsprincipen, den nya europeiska handlingsplanen för demokrati och 2020 års medborgarskapsrapport.

³ Meddelande från Europeiska kommissionen den 19 oktober 2010, KOM(2010) 0573.

⁴ Såsom visas i FRA:s rapport om de grundläggande rättigheterna, kommissionens årsrapporter och Eurobarometerundersökningen om medborgares medvetenhet om stadgan.

⁵ Antagna den 7 oktober 2019, dok. 13217/19.

⁶ Meddelande från Europeiska kommissionen av den 2 december 2020, (COM(2020) 711 final.

Förebyggande och främjande

Utbildning

3. Förebyggande av kränkningar av de grundläggande rättigheterna kräver adekvat utbildning av alla aktörer i stadgans verkställighetskedja, inbegripet nationella människorättsinstitutioner, likabehandlingsorgan och organisationer i det civila samhället. Vid kapacitetsuppbyggnad bör i största möjliga utsträckning hänsyn tas till särdragen hos det arbete som utförs av dessa aktörer, särskilt domstolsväsendet. I detta avseende **uppmannar** rådet medlemsstaterna att stärka utbildningsverksamhet rörande stadgan på nationell nivå, särskilt genom att ta fram riktade verktyg och skräddarsydd utbildning för de olika aktörernas behov, varvid tillgänglig unionsfinansiering och stöd från FRA ska utnyttjas på bästa sätt. Rådet **understryker** betydelsen av universitet och andra utbildningsinstitutioner för rättstillämpare när det gäller främjande av kunskap om stadgan, genom akademisk forskning och utbildning, även i samarbete med unionens institutioner, nationella myndigheter och organisationer i det civila samhället.
4. Rådet **uppmannar** kommissionen att fortsätta att stödja medlemsstaterna och alla aktörer på nationell, regional och lokal nivå samt unionens övriga institutioner, organ och byråer i tillämpningen av stadgan och för att bidra till en kultur av efterlevnad och främjande av de grundläggande rättigheterna i hela unionen.

Rådet **välkomnar** FRA:s bidrag till kapacitetsuppbyggnad i fråga om stadgan och utarbetandet av särskilda verktyg. Rådet **uppmannar** FRA att hålla dessa verktyg uppdaterade, tillgängliga på samtliga unionsspråk, lättillgängliga och användarvänliga.

Skapa ökad medvetenhet

5. Rådet **betonar** vikten av att förse allmänheten med lättillgänglig information om rättigheterna i stadgan för att människor ska få ökad medvetenhet om och känna sig mer delaktiga i densamma. Rådet **välkomnar** i detta avseende det befintliga material som kommissionen och FRA har tagit fram och **uppmannar** medlemsstaterna att använda och sprida det ytterligare. Rådet **föreslår** att medlemsstaterna ska undersöka innovativa och kompletterande sätt att öka medvetenheten, med särskild hänsyn till vissa grupper som kan ha behov av en förstärkt tillgång till stadgan, såsom äldre personer, personer med funktionsnedsättning och barn, och överväga att skapa särskilda sidor om stadgan på relevanta institutionswebbplatser.

6. Rådet **understryker** att medborgarna bör veta vart och till vem de kan vända sig om deras rättigheter kränks i en medlemsstat. Rådet **påminner** om det användbara interaktiva verktyg för grundläggande rättigheter som finns på den europeiska e-juridikportalen⁷, och **uppmanar** alla medlemsstater att bidra till verktyget, hålla det uppdaterat och främja användningen av det.
7. Rådet **ser positivt** på den informationskampanj som kommissionen planerar och **uppmanar** vidare kommissionen att samarbeta med medlemsstaterna, rättighetsförsvarare, till exempel nationella människorättsinstitutioner och likabehandlingsorgan, och organisationer i det civila samhället.

Tillämpningen av stadgan

FRA:s sakkunskap och data

8. Rådet **bekräftar** att det är redo att på bästa sätt utnyttja FRA:s sakkunskap och data i sin verksamhet som kan ha en betydande påverkan på de grundläggande rättigheterna, och **uppmanar** unionens övriga institutioner och medlemsstaterna att göra detsamma. Rådet **ser fram emot** att fortsätta diskussionerna om de föreslagna ändringarna av FRA:s inrättandeförordning, inbegripet om FRA:s verksamhetsområde och dess arbetsmetoder.

Lagstiftarens roll

9. Unionens regelverk fortsätter att utvecklas, även på områden som kan ha en betydande inverkan på de grundläggande rättigheterna. Rådet **betonar** den skyldighet som åligger kommissionen och unionens båda lagstiftare att säkerställa att alla lagstiftningsförslag och alla instrument överensstämmer med stadgan.

Rådet **bekräftar** användbarheten av riktlinjerna för metoder för att kontrollera förenligheten med de grundläggande rättigheterna⁸ (*riktlinjerna*) i syfte att bedöma och säkerställa huruvida lagstiftningsförslag är förenliga med de grundläggande rättigheterna.

Rådet **förnyar** åtagandet i rådets slutsatser från 2019 att undersöka hur riktlinjerna skulle kunna användas mer effektivt. Det **påminner** vidare generalsekretariatet om att riktlinjerna bör delas med experterna i de relevanta förberedande organen genom att de görs tillgängliga på delegatportalen.

⁷ https://beta.e-justice.europa.eu/459/SV/fundamental_rights_interactive_tool?init=true.

⁸ Dok. 5377/15, den 20 januari 2015.

Alla förberedande rådsinstanser bör bedöma nya lagstiftningsförslag mot bakgrund av dessa riktlinjer. I detta avseende **uppmannar** rådet till främjande av en rättfram diskussion i ämnet om överensstämmelse med stadgan i början av förhandlingarna och när så bedöms nödvändigt. Rådet **välkomnar** den utbildning om stadgan, inbegripet om riktlinjerna, som generalsekretariatet och FRA erbjuder de tillträdande ordförandeskapen. Rådet **välkomnar** även det e-lärandeverktyg för stadgan som kommissionen har aviserat.

10. Rådet framhåller att arbetsgruppen för grundläggande rättigheter, medborgerliga rättigheter och fri rörlighet för personer är ansvarig för det förberedande arbetet i rådets lagstiftningsförfaranden inom grundläggande rättigheter, medborgerliga rättigheter och fri rörlighet för personer och **uppmuntrar** till att informationspunkter om pågående lagstiftningsärenden med potentiellt betydande inverkan på de grundläggande rättigheterna presenteras i den arbetsgruppen. Riktlinjerna är ett användbart verktyg i detta hänseende.
11. Parlament och andra berörda parter i det nationella lagstiftningsförfarandet spelar en nyckelroll när det gäller att säkerställa att medlemsstatens lagstiftning är fullt förenlig med stadgan, i tillämpliga fall. Rådet **uppmannar** medlemsstaterna att återspegla skyldigheten att se till att deras nationella regler för rättslig granskning och konsekvensbedömningar av lagstiftning som faller inom unionsrättens tillämpningsområde står i samklang med stadgan. I detta sammanhang **framhåller** rådet befintliga bästa praxis och verktyg på nationell nivå och unionsnivå, vilka kan anpassas till respektive nationella sammanhang.

Förvaltningarnas roll

12. Rådet **framhåller** nationella, regionala och lokala förvaltningars, inklusive offentligt anställdas, roll i arbetet för att integrera stadgan och säkerställa att de grundläggande rättigheterna efterlevs vid beslutsfattande, och för att främja en kultur av grundläggande rättigheter på alla nivåer inom den verkställande makten.
13. Rådet erkänner det fokus som strategin för stadgan har på medlemsstaternas ansvar, men **påminner** om att alla unionens institutioner, organ och byråer är bundna av stadgan och att de bör föregå med gott exempel i detta avseende. Det **understryker** därmed att det arbete som unionens organ utför ofta berör de grundläggande rättigheterna, och **betonar** vikten av tillräckligt utbildad personal och lämplig övervakning av deras verksamhet.
14. Rådet **framhåller** vikten av rätten till tillgång till unionsdokument, rätten till skydd av personuppgifter och god förvaltning som sätt att förbättra alla medborgares utövande av, medvetenhet om och möjlighet att tillgodogöra sig rättigheterna i stadgan.

15. Rådet **erkänner** den avgörande roll som brottsbekämpande myndigheter spelar när det gäller att garantera ett säkert samhälle för alla, men också att de grundläggande rättigheterna i synnerhet kan påverkas av deras agerande. Rådet **fäster** betydande vikt vid lämplig utbildning och övervakning, för att säkerställa att alla åtgärder som vidtas av brottsbekämpande myndigheter är förenliga med nationella och internationella standarder samt de standarder som fastställs i stadgan, i förekommande fall. I detta avseende **rekommenderar** rådet medlemsstaterna att tillhandahålla utbildning för personal vid brottsbekämpande myndigheter, fängelsepersonal och personal vid förvarsenheter. Det **framhåller** också vikten av att övervakningsorgan och nationella människorättsinstitutioner har tillträde till dessa platser, även mot bakgrund av restriktioner till följd av covid-19, samt befogenhet att utfärda rekommendationer.
16. Rådet **framhåller** att städer och lokala myndigheter är viktiga aktörer i främjandet av de grundläggande rättigheterna på nationell och europeisk nivå. Det **uppmanar** därför medlemsstaterna att främja utbyte av erfarenheter och bästa praxis mellan lokala myndigheter, inbegripet nätverk av städer, och **uppmuntrar** till utnyttjande av finansieringsmöjligheter inom ramen för det nya programmet för medborgare, jämlikhet, rättigheter och värden, i synnerhet segmentet Medborgarnas engagemang och deltagande. Rådet **ser vidare med intresse** på FRA:s initiativ att arbeta med en åtaganderam för städer för mänskliga rättigheter i unionen, genom vilken stadgan borde få tillräcklig synlighet.

Finansiering

17. Rådet **erinrar om** att alla unionsfinansierade projekt måste följa unionslagstiftningen, inklusive stadgan, i förekommande fall. Det **noterar** således med tillfredsställelse att ett nödvändigt villkor har införts för att säkerställa respekt för stadgan i nästa unionsbudget för 2021–2027. Rådet **ser fram emot** kommissionens utveckling av en särskild utbildningsmodul och därtill knutet stöd. Rådet **uppmanar** medlemsstaterna att säkerställa ett smidigt informationsutbyte och ett smidigt samarbete i detta avseende, och att vid behov involvera nationella människorättsinstitutioner. Det **uppmanar** dessutom medlemsstaterna att överväga att använda sig av FRA:s sakkunskap i detta avseende.

Utbyte av god praxis och samordning

18. Rådet **konstaterar** att det är meningsfullt med ömsesidigt lärande och utbyten av god praxis mellan medlemsstaterna när det gäller genomförandet av stadgan på nationell nivå samt att ha tematiska diskussioner om stadgan.
19. Rådet **erinrar om** att en särskild sida skapades på den europeiska e-juridikportalen till följd av rådets uppmaning till kommissionen i samband med rådets slutsatser från 2019. Rådet **rekommenderar** samtliga medlemsstater att registrera relevant god praxis på denna sida, även på lokal nivå. Denna sida bör uppdateras regelbundet.

20. I syfte att underlätta samordningen och flödet av relevant information **uppmannar** rådet medlemsstaterna att överväga att utse en kontaktpunkt för stadgan eller ge en befintlig kontaktpunkt i uppdrag att främja och samordna kapacitetsuppbyggnad, informationsutbyte och ökad medvetenhet om stadgan. Nationella kontaktpunkter skulle kunna utgöra en länk mellan olika styrningsnivåer i landet och andra organ, inbegripet organ som arbetar med mänskliga rättigheter och organisationer i det civila samhället samt unionens institutioner och byråer.

Verkställighet och övervakning

Rollerna för Europeiska unionens domstol och de nationella domstolarna

21. Rådet **bekräftar** betydelsen av Europeiska unionens domstols rättspraxis vid tolkningen och tillämpningen av stadgan. För att främja dess rättspraxis och öka medvetenheten om relevanta förfaranden **anser** rådet att dessa bör vara en integrerad del av utbildningen om stadgan som bör spridas inom medlemsstaterna. Rådet **uppmannar** Europeiska unionens domstol att fortsätta samarbetet med nätverk av nationella domstolar, närmare bestämt genom informella utbyten eller studiebesök.
22. Rådet **understryker** den viktiga roll som domstolarna spelar för att upprätthålla de grundläggande rättigheterna. Domarna är stadgans verkliga garantier, eftersom de uppmanas att säkerställa ett effektivt rättsligt skydd för de rättigheter som fastställs i stadgan. Rådet **noterar med tillfredsställelse** nationella domstolars ökade användning av stadgan och av begäranden om förhandsavgöranden till Europeiska unionens domstol, som är den huvudsakliga formen av rättslig dialog inom ramen för unionen. I detta sammanhang **uppmannar** rådet FRA att regelbundet uppdatera databasen Charterpedia, inklusive den nationella och europeiska rättspraxis som ingår i databasen.
23. Rådet **uppmannar** medlemsstaterna att undersöka ytterligare sätt att förbättra rättsväsendets och andra rättstillämpares kunskaper om stadgan, med hjälp av särskilt utbildningsmaterial, bl.a. e-lärandeverktyg. Rådet **föreslår** att medlemsstaterna ska uppmuntra nätverk av domare, nämndemän, lekmannadomare och andra rättstillämpare att på nytt framhålla tillämpningen av stadgan på nationell nivå, genom att samarbeta i fråga om utbildning och delning av praxis, med utgångspunkt i stöd och verktyg som erbjuds av kommissionen, det europeiska nätverket för rättslig utbildning (EJTN) och FRA.
24. Rådet **välkomnar** kommissionens nya strategi *Att säkerställa rättvisa i EU – en strategi för europeisk rättslig utbildning 2021–2024*⁹, särskilt vad gäller utbildning om stadgan, och **ser positivt** på de insatser som kommissionen planerar att vidta inom ramen för strategin för stadgan.

⁹ Meddelande från Europeiska kommissionen av den 2 december 2020, (COM(2020) 713 final.

25. Rådet **välkomnar** kommissionens åtagande att lägga fram en årsrapport om tillämpningen av stadgan med ett temabaserat angreppssätt, med inriktning på särskilda politikområden som omfattas av EU-rätten, på grundval av principerna om objektivitet, rättvisa och likabehandling av medlemsstaterna, och **ser fram emot** framläggandet av den första riktade rapporten om grundläggande rättigheter i den digitala tidsåldern som ska offentliggöras 2021. Rådet **uppmannar** kommissionen att i sina rapporter även inkludera bästa praxis för bättre tillämpning av stadgan på lokal, regional och nationell nivå samt att se till att rapporten är läsarvänlig och sprids till allmänheten.
26. Rådet **åtar sig** att årligen diskutera tillämpningen av stadgan på unionsnivå och nationell nivå, på grundval av kommissionens årsrapport, FRA:s årliga rapport om de grundläggande rättigheterna och den information som medlemsstaterna tillhandahåller på den europeiska e-juridikportalen. Den årliga debatten bör ligga till grund för målinriktade och framåtblickande slutsatser från rådet.

Nationella institutioner för mänskliga rättigheter och likabehandlingsorgan

27. Rådet **konstaterar** att oberoende nationella människorättsinstitutioner och likabehandlingsorgan spelar en avgörande roll när det gäller att skydda och främja grundläggande rättigheter, öka medvetenheten och bidra till att säkerställa att den nationella politiken överensstämmer med stadgan. Nationella människorättsinstitutioner är centrala för genomförandet av stadgan, med tanke på deras breda och övergripande ansvar för grundläggande rättigheter och deras närhet till medborgarna.
28. Rådet **uppmannar** de medlemsstater som ännu inte har inrättat oberoende nationella människorättsinstitutioner i enlighet med principerna för nationella institutioners status (Parisprinciperna) att göra det och erinrar också om indikator 16.a.1 i målen för hållbar utveckling. Medlemsstater där nationella människorättsinstitutioner har inrättats bör säkerställa att de har tillräckliga resurser och tillräcklig personal för att fullgöra sitt uppdrag. Vidare **understryker** rådet att det är mycket viktigt att säkerställa ett klimat som skapar förutsättningar samt tillräcklig finansiering för att frigöra de nationella människorättsinstitutionernas och likabehandlingsorganens potential som ”stadgeombud”.
29. Rådet **noterar** att det finns utrymme för att öka effekten av de nationella människorättsinstitutionernas arbete och **uppmannar** medlemsstaterna, kommissionen och unionens övriga institutioner, organ och byråer att ytterligare stärka det ömsesidiga samarbetet med dessa mekanismer, närmare bestämt genom att säkerställa att de regelbundet och på ett underbyggt sätt deltar i diskussionerna med regeringen och i rapporteringen.

Det civila samhället

30. Rådet **konstaterar** att organisationer i det civila samhället ofta är den första instans som medborgarna vänder sig till för stöd och information angående sina rättigheter. De ligger också ofta i framkant när det gäller att förebygga och reagera på kränkningar och övergrepp. Rådet **erkänner** vidare den viktiga roll som organisationer i det civila samhället spelar när det gäller att dela relevant kunskap om stadgan och öka medvetenheten.
31. Rådet **erinnrar** om betydelsen av att undanröja och undvika alla onödiga, olagliga eller godtyckliga begränsningar av utrymmet för det civila samhället och **konstaterar** att transparent, tillräcklig och lättillgänglig finansiering är avgörande för att organisationer i det civila samhället ska kunna verka på ett ändamålsenligt och oberoende vis. I detta sammanhang **ser rådet fram emot** genomförandet av unionens fond för rättsliga frågor, rättigheter och värden.
32. Rådet **uppmanar** medlemsstaterna att överväga olika sätt att förbättra samspelet och samarbetet med organisationer i det civila samhället för att stödja kapacitetsuppbyggnad i fråga om stadgan för att bättre främja och skydda de rättigheter som fastställs i den. I detta avseende **anser** rådet att det är god praxis att regeringarna regelbundet träffar organisationer i det civila samhället, gör dem delaktiga i utarbetandet av nationella handlingsplaner för grundläggande rättigheter och i rapporteringen om tillämpningen av instrument för grundläggande rättigheter, och att de inrättar strukturer i syfte att sammanföra företrädare för det civila samhället, människorättsförsvarare och offentliga myndigheter.
-